

Leto XIX.

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Številka 16.

Uredništvo in upravnštvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti, hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 6. februarja 1936

Cena posamezni številki Din 1'50

Tujim tvrdkam in zavarovalnicam

Naša na kapitalih revna dežela še dolgo ne bo mogla pogrešati tujih kapitalov, ki bi oplajali njeno gospodarstvo. Zaradi te jasne resnice je tudi vsaka animoznost proti tujemu kapitalu, ki deluje med nami, napačna. Prav tako pa je seveda tudi napačno zameriti tujemu kapitalu, če skuša pri nas čim več zaslužiti. Saj ga je k nam privabila edinole verjetnost dobrega dobička, ne pa kakšna sentimentalna želja, da bi se med nami uveljavljala kot dobitnik ali da bi opravljal kakšne dobrodelne funkcije.

Če je pravica tujega kapitala do tepega zaslužka nesporna, pa je prav tako nesporno, da ima tuji kapital tudi neke dolžnosti do pokrajine, iz katere črpa svoj dobiček. Če bi n. pr. tuj kapital posegal tudi v naše politično življenje, potem bi naravno tvegalo, da se njegovo poslovanje ne bi presojalo le s strogo rentabilitetnega stališča, temveč tudi s političnega in bi bilo zato njegovo poslovanje znatno oteženo, s tem pa tudi ogrožen njegov dobiček. Zato je že v interesu tujega podjetja samega, da je vedno in vselej samo gospodarsko podjetje, ki polaga prvo važnost na dobičkanost.

Prav iz tega vzroka pa je za tuje podjetje tudi važno, da je v dobrih odnosih s prebivalstvom, na ozemlju katerega posluje. Tuja podjetja, ki imajo dobra vodstva, se zato tudi potrudijo, da prebivalstvu dokažejo, da z njim sočustvujejo in da se čutijo z njim eno. Na ta način vsaj navidezno nostrijo in da se čutijo z njim eno. Na ta način vsaj navidezno nostrijo in da se čutijo z njim eno. Na ta način vsaj navidezno nostrijo in da se čutijo z njim eno.

Treba priznati, da se v marsikaterem mestu te dolžnosti zavedajo tako domače kot tuje tvrdke. Tako smo n. pr. brali pred dobrim mesecem v zagrebških »Novostih« notico o prispevkih večjih tvrdk za Narodno pomoč. Za to pomoč so po tej notici med drugim darovali: tvornica Franek, ki zasluži mnogo tudi v Sloveniji, 25.000 Din, čokoladna tvornica »Union« 15.000 Din, tvrdka Res, ki je tlakovala mnogo ulic v Ljubljani, 3000 Din, zavarovalnica »Sava« 20.000 Din, družba »Palma« 2000 Din, Prva tvornica stekla v Beogradu 2000 Din itd.

Vse te tvrdke delujejo z uspehom tudi v Sloveniji, toda doslej smo le redko čitali, da bi te tvrdke darovale nekaj za omiljenje socialne bede v Ljubljani, nikdar pa nismo čitali le o primeroma tako visokih zneskih. A tudi v Sloveniji imajo te tvrdke svoje dobre odjemalce in marsikateri tisočak, ki je šel za narodno pomoč v Zagrebu, je bil zaslužen v Sloveniji. Zato pa naj vsaj nekaj teh tisočakov najde tudi pot do slovenskih socialnih in kulturnih ustanov. Mnenja smo, da nam morajo tudi te tvrdke priznati, da ni naša zatehta niti najmanj pretirana.

Pri tej priliki pa je treba opozoriti še na neko drugo važno stvar. V Sloveniji deluje zelo veliko število tujih zavarovalnic. Mnoge od njih so spoznale, da je

za nje v dvojnem oziru priporočljivo, če so med njenimi upravnimi svetniki tudi domačini. Od tega imajo na eni strani poslovni dobiček, ker poznajo ti domačini dobro razmere na domačem trgu ter zato obvarujejo zavode pred izgubami, na drugi strani pa nihče ne vpelje tujih zavarovalnic na domačem trgu tako dobro kakor domači upravni svetniki. Le ni predobro, če se tuje poreklo kapitala preveč poudarja.

Nekatere zavarovalnice pa se tega kar nočejo zavedati. Tako ni

v upravnem svetu zavarovalnice »Sava«, ki je italijanska ustanova, niti enega Slovenca. Skoraj bi morali videti v tem dejstvu znak, kakor da ta zavarovalnica ne polaga važnosti na to, da bi imela zavarovance tudi v Sloveniji. Praksa govori seveda čisto drugače in znano je, da se zavarovalnica prav intenzivno trudi, da je tudi v Sloveniji čim bolj vpeljana. In vendar je brez slovenskih članov v upravnem svetu. Ali naj to pomeni, da ima o Slovencih tako slabo mnenje, da je prepričana, da bodo

Slovenci to neupoštevanje gladko prenesli? Ali ceni morda Slovence nižje od prebivalcev drugih pokrajin, ker je v teh dala tudi domačemu prebivalstvu zastopstvo v upravnem svetu?

Ni v interesu tujih podjetij, če nastajajo takšna vprašanja, zato pa se naj tuje tvrdke tudi v Sloveniji zavedo svojih dolžnosti do domačega prebivalstva. V nasprotnem primeru pa se tudi ne smejo čuditi, če bi nastala proti njim animoznost, ki prav gotovo ne bo v korist njih poslovnemu dobičku.

Katere panoge so najbolj trpele od krize

V tem pogledu podatki OUZD niso popolni, ker niso vsi delavci zavarovani pri OUZD. Tako n. pr. ni iz teh podatkov razvidna vsa velika stiska, ki jo preživljajo rudarji. Vendar tudi tako nudijo podatki OUZD zanimivo sliko. Od industrij, ki so napredovale od 1. 1933. dalje, je na prvem mestu tekstilna industrija, ki je povečala svoje delavstvo v zadnjih dveh letih za 2376 na 12.743. Na 2. mestu je industrija kamenja in zemlje s porastom 840 in skupnim številom 3.841 delavstva. Na 3. mestu so občinski obrati, ki so povečali število svojih uslužbencev za 704 na 1.833. Kovinska industrija, poleg gozdno žagarske, tekstilne in rudarske najmočnejša v Sloveniji, je le neznatno povečala število delavstva, in sicer za 154 na 6.233.

Najbolj prizadeta pa je gozdno-žagarska industrija, ki je znižala število svojih nameščenih v letu 1935. za 320 in ki bo v letošnjem letu izkazala še mnogo nižji odstotek.

Zelo se občuti pomanjkanje javnih del, saj se je število tu zaposlenega delavstva znižalo za 870, zaradi izločitve na račun bednostnega fonda zaposlenih delavcev pa za 247.

V vsakem pogledu torej nerazveseljena slika, ki v celoti in v vsaki svoji podrobnosti kategorično zahteva:

začetek javnih del v Sloveniji!

Za 232 milijonov padel zaslužek delavstva od 1. 1930

Okrožni urad za zavarovanje delavstva v Ljubljani nam je poslal zanimive podatke o svoji članski statistiki v 1. 1935. in v primeri s prejšnjimi leti. Vsi ti podatki jasno govore, kako težko je zadela delavstvo Slovenije in s tem vse njeno gospodarstvo sedanja gospodarska kriza, pri tem pa težke posledice sankcij niti še niso prav upoštevane, ker se bodo pokazale šele v letošnjem letu. Naj bi si te podatke marljivo ogledali tudi ti, ki nočejo verjeti v stisko in bedo Slovenije in ki bi celo sedaj hoteli Sloveniji odrekati pravico do izdatnih javnih del! Morali bi pač hitro in popolnoma umolkneti.

Gibanje zavarovancev v 1. 1935.

Vseh zavarovancev pri OUZD je bilo koncem 1. 1935. 79.263 ali za 253 več ko v 1. 1934. Ta napredek pa ni tako razveseljav, kakor na prvi pogled zglada, ker število moških zavarovancev je padlo za 233 in povečalo se je le število cenenih ženskih moči (za 486). Razmere na delovnem trgu so se torej poslabšale, kar je razvidno tudi iz padca povprečne dnevne zavarovane mezd. Pri moških je padla ta za 0.29 Din na 25.11 Din, pri ženskah pa za 0.07 na 18.15 Din ali skupno za 0.23 na 22.40 Din. Zato se je znižala tudi celotna dnevna zavarovana mezda za 13.254 Din na 1.775.128 Din.

Gibanje članstva pri OUZD nam daje to sliko, pri čemer pomeni prvi številka članstvo v leto označenem letu, druga pa število članstva v prejšnjem letu.

I. deflacijska gospodarska kriza

1923	73.899	+ 5.537
1924	74.333	+ 434
1925	72.808	- 1.525
1926	75.325	+ 2.517
1927	82.546	+ 7.211
1928	88.927	+ 6.381
1929	94.929	+ 6.002

II. svetovna gospodarska kriza

1930	97.688	+ 2.759
1931	91.848	- 5.840
1932	77.653	- 14.195
1933	75.564	- 2.089
1934	79.010	+ 3.446
1935	79.263	+ 253

Prirast zavarovanih delavcev je sicer malenkosten napram 1. 1934. Ne smemo pa pozabiti, da so se izločile v začetku leta 1935. precejšnje skupine delavstva iz zavarovalne obveznosti, zlasti delavci, zaposleni na račun bednostnega fonda in delavci, ki so pretežno zaposleni v poljedelstvu ter samo slučajno opravljajo posle, ki navedeno spadajo pod zavarovalno obveznost, n. pr. stavbarstvo itd.

Delavska mezda pada neprestano

Povprečna dnevna zavarovana mezda, ki odgovarja približno dejanskemu dnevnemu zaslužku delavca, pada od izbruha II. gospodarske krize, to je od 1. 1930. neprestano. Kako mnogo težja je sedanja kriza od prve v 1. 1925., se vidi tudi iz tega, da je v 1. 1923. do 1930. delavski zaslužek stalno rasel in tudi v času krize. Prava kriza je nastala šele 1. 1930. Od takrat pa do danes je padla povprečna delavska dnevna mezda za celih 4.05 Din, to se pravi za eno šestino. Kako je padala mezda, nam kaže naslednja tabela, v kateri pomenijo prve številke dnevno zavarovano mezdo v leto označenih letih, desne pa razliko v primeri s prejšnjim letom:

1923	20.55	+ 2.63
1924	21.74	+ 1.19
I. kriza		
1925	22.01	+ 0.27
1926	22.43	+ 0.42
1927	23.26	+ 0.83
1928	24.32	+ 1.06
1929	25.47	+ 1.15
1930	26.45	+ 0.98
II. kriza		
1931	26.21	- 0.24
1932	24.38	- 1.83
1933	23.23	- 1.15
1934	22.63	- 0.60
1935	22.40	- 0.23

Zaslužek delavstva padel za 232 milijonov dinarjev

Celotni zaslužek delavstva je njegova delovna renta, ki je poleg zemljiške in kapitalne rente v socialnem pogledu najvažnejši produktivni faktor, ker se na podlagi te rente odmerjajo prispevki za zavarovanje. Delovna renta, ki je skoraj isto ko dejanski zaslužek delavstva je od 1. 1923. bila v stalnem dvigu in tudi za časa inflacijske krize ter dosegla v 1. 1930. s 765 milijoni Din svoj višek. Od takrat pa je stalno padala in to kljub novim industrijam, ki so nastale v teh časih. Padanje delavskega zaslužka je jasno razvidno iz teh števil:

leta	v mil. Din	razlika s prejšnjim l.
1923	455	+ 87
1924	485	+ 30
1925	481	- 4 I. kriza
1926	507	+ 26
1927	576	+ 69
1928	649	+ 73
1929	726	+ 77
1930	765	+ 39
1931	722	- 43 II. kriza
1932	568	- 154
1933	527	- 41
1934	537	+ 10
1935	533	- 4

Ženska delovna moč izpodriva moško

V letu 1923. je znašal odstotek ženskih članov le 27.32% ali slabo četrtino in se je v naslednjih letih stalno dvigal, da je dosegel v letu 1931. že 33.49% odstotka. V času sedanje krize pa se je število ženskih moči še znatno dvignilo ter doseglo v 1. 1935. že 39.04% ali mnogo nad eno tretjino. V 12 letih je naraslo število žensk za skoraj 12%, če bi ta razvoj trajal v istem obsegu še prihodnjih 12 let, potem bi število žensk že dohitelo število moških zavarovancev. Cenena delovna sila torej popolnoma izpodriva — dražjo moško moč.

Blagajniški boni

Čeprav je podal finančni minister že več izjav o novih blagajniških bonih, vlada v javnosti vendar še velika nejasnost glede teh bonov. Zato bi bilo nad vse umestno, če bi finančno ministrstvo podrobno razložilo, kako bo s temi boni, ker bi potem tudi njegov apel za podpisovanje bonov imel več uspeha. V »Jugoslovenskem Lloyd« je objavil sedaj dr. Ante Poljanec članek, v katerem podaja nekaj misli glede teh novih bonov in njih emisije. Najprej opozarja, da so novi boni nekaj čisto drugega, kakor pa so bili blagajniški zapisi, ki jih je dosedaj izdajalo finančno ministrstvo. Kajti preje je izdajalo finančno ministrstvo bone le za plačilo državnih obvez, ker mi imelo gotovine, dočim se sedaj direktno obrača na denarni trg, da dobi potrebne kapitale od onih, ki tega denarja trenutno ne potrebujejo.

V čisto industrijskih državah so državni mesečni dohodki skoraj vedno enaki, pri nas, kakor tudi v vseh drugih agrarnih državah, pa so državni dohodki najmanjši v prvih mesecih koledarskega leta, največji pa jeseni, ko se začne izvoz agrarnih proizvodov. V časih nizkih mesečnih dohodkov se pokrivajo državni izdatki z boni. Na drugi strani pa bi moglo imeti dobiček od novih bonov tudi naše gospodarstvo, ker bi se moglo z boni pritegniti mnogo denarja, ki je danes težaviran. Če bi se namreč zasebnikom nudilo polno jamstvo za njih denar in bi se jim denar vrhu vsega še bolje obrestoval ko v državnih denarnih zavodih, bi bili tudi boni za nje privlačni.

Z uredbo je določeno, da se morejo razpisati boni do največjega zneska 500 milijonov Din, kar smatra dr. Poljanec za prenizko. V Ita-

liji je na primer v obtoku blagajniških bonov za 18 milijard lir, na Češkoslovaškem je stalno v obtoku bonov za okoli 2 milijardi in pri nas bi se moglo plasirati teh bonov za eno milijardo. Dr. Poljanec nadalje opozarja, da se bodo boni bolje obrestovali ko vloge pri državnih denarnih zavodih. Obrestna mera bonov bo po vsej verjetnosti znašala 4.5% neto, to je za približno cel odstotek več, kakor obrestuje s semestralnim obrestovanjem Drž. hipotekarna banka.

Po mnenju dr. Poljanca bi bilo najbolje, če bi se emisija bonov poverila edino Narodni banki. Narodna banka bi izdajala bone, ki bi jih dobivala od finančnega ministrstva in oddajala podpisnikom v zahtevanih zneskih. Podpisniki pa bi plačali pri Narodni banki nominalne zneske bonov manj obresti, ki bi se plačevale v naprej. Narodna banka pa bi v celoti izplačevala njej prezentirane bone ob njih zapadlosti. Narodna banka torej teh bonov ne bi eskontirala, temveč bi se morala v ta namen angažirati Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka. Na ta način bi bila dana možnost zanesljivega eskontiranja teh bonov v primeru potrebe ter bi se s tem onemogočila napetost na denarnem trgu, podpisnikom pa bi se dalo popolno jamstvo, da morejo bone vnovčiti. Narodna banka pa bi skrbela, da vsota izdanih bonov ne bi prekoračila po zakonu določene višine. Na ta način bi nastal neke vrste tekoči račun med Narodno banko in finančnim ministrom.

Dr. Poljanec misli, da bi se na tej podlagi popolnoma zagotovilo dobro funkcioniranje blagajniških bonov in da bi se s tem tudi zboljšale razmere na denarnem trgu.

† Fanica Stermecki

V torek zvečer je nenadoma umrla za angino gospa Fanica Stermecki, soproga veletrgovca in predsednika Združenja trgovcev v Celju ter podpredsednika celjske občine Rudolfa Stermeckega.

Vest o njeni smrti je globoko pretresla vse, ki so poznali blago in naobrazeno pokojnico. Tem bolj je zadela vest o njeni smrti, ker je prišla čisto nepričakovano, saj je bila gospa še pred par dnevi na ulici.

Pokojna Fani Stermecki je bila rojena 1. 1889. v Žalcu iz znane in ugledne trgovske Vabičeve hiše. Obiskovala je najprej šolo v Žalcu, nato pa se izpopolnjevala v gospodinjstvu v Mariboru. Hkrati pa je z marljivo samonabrazo zelo povečala svoje znanje. L. 1909. se je poročila z veletrgovcem Rudolfom Stermeckim ter živela z njim ves čas v naravnost idealno srečnem zakonu, v katerem so se jima rodili trije otroci: Nada, ki je poročena z lesnim trgovcem Kobijem v Borovnici, Vera, ki je poročena z zagrebškim zdravnikom dr. Havranekom in sin Ruda, ki je sedaj po končani trgovski akademiji pri vojakih.

Pokojnica pa je krepko pomagala svojemu možu tudi pri njegovem vedno bolj cvetočem podjetju. Bila je njegova desna roka in šefinja, ki so jo globoko spoštovali vsi.

A tudi v vsem mestu je uživala elegantna, fina in naobrazena gospa vsesplošno spoštovanje. Vse Celje iskreno sočustvuje z uglednim voditeljem celjskega trgovstva.

Slava spomina Fanice Stermecki! Težko prizadeti rodbini naše globoko sožaljet

Trgovska bolniška blagajna v Ljubljani se je konstituirala

V torek zvečer je bila seja novo izvoljene uprave Trgovske bolniške blagajne v Ljubljani, ki se je konstituirala tako-le:

predsednik Albin Smrkolj, podpredsednik Roman Golob, blagajnik Ivan Krivic, člani uprave pa so: Anton Verbič, Ivan Bahovec, Viljem Laznik, Ivan Bogataj, Franjo Škrbec, Ivan Pezdur ter Franjo Kamenšek.

Istčasno se je konstituiral tudi nadzorni odbor in je bil za predsednika izvoljen Stane Vidmar, za podpredsednika Ivan Železnikar. Njegovi člani pa so še: Karl Soss, Pavel Fabiani in Stanko Florjančič.

Uprava je sklenila, da začne takoj z nabiranjem članstva, da bo blagajna takoj v začetku na dobrih temeljih. Posamezni člani uprave so prevzeli določene mestne okraj, da bo nabiranje članstva čim bolj uspešno. Vsem interesentom se pošljejo pristopne izjave s potrebnimi pojasnili.

Pravila so bila vložena na banško upravo in upamo, da bodo v kratkem tudi potrjena.

Pojasnilo trgovskega ministrstva glede nelegalne konkurence

Na plenarni seji novosadske trgovske zbornice je bila sprejeta resolucija, da se mora izpremeniti zakon o nelegalni konkurenci v tem smislu, da spada prodajanje blaga izpod lastne cene med posebno dejanja nelegalne konkurence. Na to zahtevo novosadske zbornice je sedaj poslalo trgovsko ministrstvo ta odgovor:

Pobijanje cen, to je prodajanje blaga izpod lastne cene, v kolikor bi tako prodajanje nasprotovalo dobrim šegam in običajem v poslovnem prometu in moglo oškodovati druge konkurente, spada ne vsak način pod določila § 1. zakona o pobijanju nelegalne konkurence, in sicer kot splošen predpis, pod katerim se morajo razu-

meti vsa možna dejanja nelegalne konkurence. Ni pa mogoče predpisati posebne uredbe z zakonsko močjo ter v tem smislu dopolniti zakon o pobijanju nelegalne konkurence, ker v našem gospodarskem življenju še niso prišli do polnega izraza vsi primeri takšnih dejanj. Zato je treba prepustiti sodiščem in judikaturi, da z ozirom na posebnost dejanj in zahtev gospodarskega življenja uporabljajo ta splošni predpis, za kar bi morale dati iniciativo od primera do primera v prvi vrsti gospodarske zbornice in korporacije, in to v interesu svojega članstva.

Iz tega pojasnila trgovskega ministrstva se vidi, da je ministrstvo mnenja, da se more že po sedanjem zakonu o pobijanju nelegalne konkurence vložiti tožba, kadar se prodaja blago iz konkurenčnih namenov izpod lastne cene.

Ustanovitev Zveze trgovskih združenj za Primorsko banovino

V Splitu je bila seja ožjega odbora združenja trgovcev, na kateri se je razpravljalo o sklicanju ustanovne skupščine Zveze trgovskih združenj za primorsko banovino s sedežem v Splitu. Bilo je že preje določeno, da bo ta skupščina isti dan, ko bo v Splitu seja Central-

nega odbora predstavništva zvez trgovskih združenj. Ta seja bi morala biti že v januarju in je bila nato odložena, da bo sedaj šele proti koncu februarja. Na ozemlju Primorske banovine je skupno 18 trgovskih združenj, ki bi pristopila k novi zvezi trgovskih združenj.

V Banatu se je povečalo število trgovin

Dočim mora naša zbornica še vedno izkazovati nazadovanje števila trgovskih in obrtnih obratov, pa je zbornica v Petrogradu v zadnjih dveh letih v tem srečnem položaju, da more izkazati povečanje števila obratov. Pač jasen dokaz, da je gospodarsko stanje Slovenije posebno težko.

Koncem leta 1935 je bilo na področju trg. ind. zbornice v Petrogradu 6155 obratov, za 180 več kot v l. 1934. Od teh odpade na trgovske 4455, na industrijske 237, na prometna podjetja 262, na denarne zavode 49, na podružnice zavarovalnic 12 in na gostinske obrate 1140. Trgovskih obratov je bilo l. 1932 samo 2269, od takrat pa njih število stalno raste ter je doseglo največje število l. 1931, ko je bilo vseh trgovskih obratov 6455. Leta 1932 je znatno padlo število trgovskih obratov, in sicer na 4186. Nato pa je začelo njih število zo-

pet rasti ter je doseglo l. 1935 4455 obratov. Število industrijskih obratov se ni dosti izpremenilo ter se je gibalo med 233 in 290. Število prometnih podjetij je v stalnem dvigu. V padanju pa je število denarnih zavodov ter je njih število padlo od 63 na 49. Silno pa se je povečalo število gostinskih podjetij. Dočim jih je bilo l. 1932 samo 945, je njih število v l. 1935 naraslo za 205 na 1150 podjetij.

Interesna razširitev »Kolinke« razširitev »Kolinke« razširitev »Kolinke« d. d. v Ljubljani

V naši domači proizvodnji kavnih nadomestkov se je v zadnjem času izvršila neka sprememba. Prišlo je do sporazuma med znano tovarno hranil »Proja« in »Kolinke« tako, da bo v bodoče razne vrste žitne kave pod znamko »Proja« izdelovala »Kolinke«.

Razen tega se je »Kolinke« posrečilo, da si je z dogovorom s »Société de malt Kneipp« v Parizu zagotovila pravico razpečevanja svetovne znamke Kneippove sladne kave za področje Dravske banovine.

Ta sporazum bo dal »Kolinke« podlago za krepak razmah, kar bo tudi našim domačim delovnim močem v znamenju izboljševanja naših gospodarskih prilik nudilo nov vir eksistenčne možnosti.

Kompenzacije Sloveniji!

Troine kompenzacije moramo dobiti: nadomestilo za italijanski trg, javna dela in ceneno tuje posojilo!

Po sklepu Sveta Zveze narodov se zjamči državam, ki bi imele škodo od izvajanja gospodarskih sankcij proti Italiji, odškodnina. Zlasti velja to za vse zamrle terjatve, ki se bodo po prenehanju sankcij gotovo izplačale. Nadalje je bilo v Ženevi sklenjeno, da si države, ki izvajajo sankcije, tudi medsebojno pomagajo in da po možnosti uvozijo blago iz držav, ki so zaradi sankcij izgubile zunanji trg.

V teh sklepih je naša moralna pravica, da zahtevamo kompenzacije za izgubljeni italijanski trg. Pogajanja v ta namen so se tudi že začela, rodila pa so le zelo malo uspeha. Dobili smo nekatere olajšave za izvoz naših jaje in perutnine v Anglijo, kar pa ne pomeni za naš izvoz mnogo. S Francijo se pogajanja še nadaljujejo in bati se je, da ne pod preveč ugodnimi znaki, dočim se pogajanja s Španijo še niso začela. Toda naš izvoz kompenzacij za izgubljeni italijanski trg ne more pogrešati, zato je nujno, da se ta pogajanja čim bolj pospešijo, da bodo čim prej dala pozitivne uspehe.

Drugo, kar potrebujemo, pa so kompenzacije tudi na notranjem trgu. V Sloveniji se morajo začeti javna dela in v znatnem obsegu.

Ta javna dela se morajo sveda prvenstveno izvrševati z domačim materialom in domačimi delavci. A ta javna dela morajo biti tudi primerno plačana. In zato je treba za ta dela določiti minimalne mezd, in tudi minimalne materialne cene. Ne gre, da bi zaradi javnih del nastala še ostrejša licitacija z nizkimi mezdami in cenami, kajti potem nikdar ne pridemo do konjunkture.

Pri tem je treba povedati tudi naslednje:

Sedanji zakon o drž. računovodstvu je eden vzrokov, da javna dela ne vplivajo na izboljšanje današnjega težkega gospodarskega položaja. Ta zakon je deloma kriv tudi za rapidnemu padcu cen in mezd.

Javna dela morajo biti torej primerno plačana. Kar je pri našem upravnem postopku in pri mentaliteti ljudi, ki so na odgovornih mestih, najteže doseči. Javna dela morajo biti tudi dovolj obsežna. V Sloveniji morajo znašati vsaj primeroma toliko, letno, kolikor je

znašal povprečno naš izvoz v Italijo.

Ona javna dela, ki so trenutno na vidiku: železnice št. Janž-Sevnica, oziroma pravilneje njen del in cesto od Ljubljane do Kranja, ki je že razpisana, nikakor ne moremo smatrati za kompenzacijska dela za sankcije.

Zakaj, ta dela nam je že bivša Jevtičeva vlada obljubila še pred majskimi volitvami, in že takrat, ko je bil v tej vladi današnji g. ministrski predsednik finančni minister. Ta dela so bila in so potrebna zaradi obče gospodarske krize in nezaposlenosti; ta dela so le del obšnega državnega delovnega načrta za omiljenje krize. Vsa so torej iz predskanjijske dobe in naj se kot taka izvedejo.

To niso nikakoli prioriteta dela za Slovenijo iz naslova sankcij. Ta dela so tudi veliko premajhna, da bi mogla nam povzročeno škodo paralizirati. Še posebej je naglasiti, da so ta dela financirana po našem notranjem kapitalu, zbranim z našimi davki. Neka večja banovinska dela, katera so g. ministri istofako navajali, bodo financirana z našim denarjem, poobranim z dokladi davke, katerih radi stagnacije itak več ne zmoremo.

Javna dela, ki bi jih izvedli z lastnim denarjem, zato niso nikakoli kompenzacije in to bodi ponovno naglašeno.

V zvezi s tem pa prihajamo tudi do tretje vrste kompenzacij, ki jih moramo zahtevati in ki bi jih tudi mogli doseči. Naše gospodarstvo, naša samoupravna telesa potrebujejo gotovine, da morejo zadostiti zlasti v teh težkih časih vsem svojim obveznostim. V tujini pa je denarja dosti in tudi takšnega, ki se le slabo obrestuje. Pri nas pa bi se obrestoval znatno boljše in bil bi tudi čisto varno naložen. Če bi n. pr. mogla dobiti

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

Ze v 24 urah

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Ljubljanska občina znatneje zunanje posojilo, bi mogla odplačati svoj dolg pri Mestni hranilnici in naš najmočnejši denarni zavod bi postal likviden ter bi mogel dati gospodarstvu potrebne kredite. A tudi finančno stanje občine bi bilo takoj znatno ugodnejše, ker bi prihranila samo na obrestih letno par milijonov.

S tujim posojilom pa bi se mogla izvesti tudi razna rentabilna investicijska dela, ki bi bila z državno in banovinsko garancijo ne le popolnoma varna, temveč bi se tudi dobro obrestovala. Tuje posojilo je ena najvažnejših kompenzacij, ki nam more takoj in znatno pomagati.

Vlada pa naj začne v ta namen delati in prepričani smo, da bo imela tudi uspeh, če bo imela dovolj dobre volje.

Te pa mora imeti, ker drugače bo propadlo slovensko gospodarstvo in s tem bo težko in nadvse nevarno udarjeno tudi državno!

Konkurzi in prisilne poravnave

Konkurz o premoženju briveca Kosma Ferdinanda v Mariboru se odpravlja, ker konkurzno premoženje ne zadošča za kritje konkurznih stroškov.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z manufakturnim blagom Alojzija Kostanjeveca v Ptuj. Poravnalni sodnik dr. Poznik, poravnalni upravnik odvnetnik dr. Salamun. Narok za sklepanje poravnave dne 10. marca ob 10, rok za oglasitev do dne 4. marca.

V poravnalni zadevi posestnika in lastnika parne žage Antona Skoka v Domžalah se določa ponovni poravnalni narok na dan 11. februarja ob 11 pri sodišču v Kamniku. Se ne priglašene terjatve je priglasiti vsaj 5 dni pred poravnalnim narokom.

Končno je poravnalno postopanje trgovca z mešanim blagom Vincenca Kvederja v Žalcu.

Trgovinski register

Izbrisala se je nastopna firma: Veletrgovina dalmatinskih vin Omladič in Meštrov, Celje — zaradi razdružitve in opustitve obrata.

Politične vesti

Nj. vis. kanc. namestnik je sprejel v avdienci ministrskega predsednika Sarrauta, zun. ministra Flandina ter celo vrsto drugih državnikov. V sredo je obiskal predsednika francoske republike Lebruna.

Bolgarski kralj je sprejel v avdienci francoskega zunanjega ministra Flandina ter imel z njim daljši razgovor, tekom katerega je izjavil, da je Bolgarska pripravljena aktivno sodelovati na vseh poljih v okviru Zveze narodov in da bodo bodoča pogajanja med Romunijo, Jugoslavijo in Bolgarsko dosegla popoln uspeh. Vendar pa Bolgarska iz vzrokov njene notranje politike ne more vstopiti v Balkansko zvezo.

Med francosko vlado in zastopniki srednjeevropskih držav ter sovjetske Rusije, je bil v Parizu dosežen usten sporazum, po katerem se vse te države zavezujejo, da bodo prišle s svojimi armadami na pomoč Franciji ali Avstriji, če bi bila katera od njih napadena od Nemčije.

Turška vlada je odstopila od svoje zahteve, da se je ji dovolj udrditev Dardanel, da ne komplicira sporazuma glede varnosti v Sredozemskem morju.

Glavni namen pariških pogajanj je, da se zagotovi mir v Evropi, in sicer s sklenitvijo vzhodnega pakta, h kateremu naj bi pristopile tudi baltične države, s podonavskim sporazumom, ki naj bi se razširil tudi na Rusijo in z zbližanjem Bolgarske in Male antante.

Pogajanja Litvinova z Edenom ter sprejem Litvinova pri angleškem kralju so vzbudila v japonski politiki javnosti veliko pozornost. Nekateri japonski listi pišejo, da mora Japonska zavarovati svoje interese na Daljnem vzhodu, še predno bo mogla Angliji priti Rusiji na pomoč.

V Nemčiji so zaradi pariških velepomembnih političnih pogajanj zelo razburjeni. Zlasti občutijo v Berlinu težko, ker so bila vsa njih večmesečna prizadevanja, da pridobijo Anglijo za sebe, čisto zaman.

»Straža ob Brennerju« je padla in to je prva posledica afriške vojne. Kljub zagotavljanju fašistov, da bo Italija kljub afriški vojni izpolnila svoje mesto ob Brennerju. Pri pariških pogajanjih se je sedaj videlo, da nobena evropska sila ne smatra Italije več za tako močno, temveč vse računajo s tem, da bo vojna v Afriki Italijo čisto izrpal.

Veliki fašistični svet je končal svoje zasedanje in sprejel resolucijo, v kateri pravi, da so nedavne italijanske zmage odločilne važnosti za presojo položaja in da naj sedaj odloči orojče.

Etiopci so na severnem bojišču začeli z novo ofenzivo, ki jo vodi ras Sejum. Etiopci so podaljšali fronto, da preprečijo močnejšo koncentracijo italijanske armade. Predvsem skušajo Makale popolnoma odrezati od italijanske armade. Reko, ki teče skozi Makale, so Etiopci napeljali v popolnoma drugo smer, da so Makale sedaj brez vode. Tudi tuji vojaški strokovnjaki mislijo, da je padec mesta Makale nezogiben.

Etiopci poročajo, da so njih čete že prodrele do Adigrata in da se njih ofenziva še uspešno nadaljuje. Tudi na južni fronti so dosegli Etiopci zmago in prizadeli zlasti hude izgube fašističnim milicinkom. Ti so imeli okoli 1700 mrtvih. Etiopske čete so baje zaplenile 16 tankov, 70 strojnic, 3 topove in več oklopnih avtomobilov.

Etiopska vlada namerava zapleniti vse premoženje italijanskih državljancev.

Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža odpotuje prihodnji teden v Pariz, da se zaključijo s tem pogajanja, ki so se začela ob priliki Sušnikovega prihoda v Prago v svrhu ustanovitve gospodarskega bloka podonavskih držav.

Za primer, da Hitler iz katerikoli vzrokov ne bi mogel izvrševati svojih poslov, je določen kot njegov naslednik triumvirat Göring, Hess in general Blomberg. V zadnjem času se mnogo govori o Hitlerjevi boleznii v grlu in nekateri se boje, da ima raka. Preiskava pa je dala negativen rezultat, da so torej te govorice neosnovane.

Gospodarski minister dr. Schacht je imel pred delavci v Beuthenu govor, v katerem je naglašal, da se mora vrniti šlezija Nemčiji. Zato pa ni potrebna nobena vojna, temveč čisto iz gospodarskih razlogov, da se mora Nemčiji popraviti ta krivica. Poljski listi proti Schachtovemu govoru ostro protestirajo.

Poljski zunanji minister Beck je imel v proračunskem odboru senata govor, v katerem je poudaril, da bo Poljska pri končni ureditvi kolonialnega vprašanja zahtevala, da se upoštevajo tudi njeni kolonialni interesi.

† Inž. Lojze Pikel

Silen vihar, ki je v terek divjal po Gorenjskem in tja do Hrv. Zagorja, je napravil mnogo škode ter med drugim omajal tudi hladilni stolp elektrarne v Krapini. Baš takrat je bil tu inženir Trb. premogokopne družbe Lojze Pikel, ki je vodil priklonpa dela za električno. Ko se je stolp zaradi silnega vetra zamajal, sta oba spremeljvalca inženirja še srečno odskočila, inženirja Pika pa je zadela na glavo tram, da je takoj obležal. Prepeljali so ga v sanatorij Srebrnjak, kjer je kmalu nato izdihnil.

Inž. Pikel je bil tip slovenskega človeka, ki se mora sam z lastnimi silami spraviti naprej. Zaradi vojne je moral pretrgati študije, bil od mobilizacije l. 1912 pa do konca vojne neprestano pri vojaki, prebil vse nevarnosti frontnega življenja in se potem vrnil v Ljubljano, kjer je vstopil v TPD kot strojni tehnik. Z neverjetno energijo se mu je posrečilo, da je v prostih časih dovršil svoje študije in si pridobil diplomiro strojnega inženirja.

Pokojnik zapušča mlado ženo iz ugledne Zoretove družine v Kamniku, dveletnega sinčka in mater, ki jo je nadvse ljubil in za katero je vedno skrbel z najlepšo vneto. Zaradi svojega velikega strokovnega znanja in lepega značaja je užival povsod iskreno spoštovanje.

Slava njegovemu spominu!

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 31. januarja navaja te izpremembe (vse številke v milijonih Din):

Skupna zlatna in devizna podloga se je povečala za 10,6 na 1491,5, in sicer se je zlato v blagajnah povečalo za 15,3 na 1872,6, dočim so padle devize za 0,2 na 30,5, zlato v tujini za 4,4 na 88,1 in valute za 0,122 na 0,123.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 12,7 na 312,47.

Vrednost kovanega denarja se je znižala za 17,49 na 359,1.

Vrednost vseh posojil se je zmanjšala za 9,05 na 1711,1, in sicer so se zmanjšala eskontna posojila za 9,6 na 1455,0, lombardna pa so narasla za 0,58 na 256.

Razna aktiva so se povečala za 2,3 na 552,1.

Obtok bankovcev se je povečal za 113,07 na 4847,5, dočim so padle obveze na pokaz za 113,3 na 1503,8.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 2,4 na 184,9.

Zlato in devizno kritje se je povečalo od 29,96% na 30,17%, samo zlato pa od 27,47% na 27,77%.

Stališče vlade in kmečki dolгови

Officialno se objavlja, da je imel v terek popoldne gospodarski odbor ministrov sejo, na kateri je razpravljala o raznih predlogih, ki jih je dobil od raznih strani glede rešitve vprašanja kmečke razdolžitve. Ko je odbor pregledal zbrani material, je načelno sklenil, da vlada v nobenem primeru ne bo o tem vprašanju izdala nobenega sklepa ali odloka, ki bi mogel škodovati vrednosti narodne valute.

Prav tako pa hoče vlada tudi varovati interese vlagateljev.

Odlog plačil je dovoljen:

Posojilnici v Črnomlju za dobo 6 let za dolgov, nastale pred 3. februarjem 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Kmetijski hranilnici in posojilnici v Novi vasi na Blokah za dobo 6 let za dolgov, nastale do 16. junija 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 1/2 %.

Hranilnici in posojilnici v Šent Lovrencu pri Veliki Loki za 5 let za dolgov, nastale do 14. julija 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 %.

Poljska banka

dobi večje kompetence. Glavna skupščina delničarjev bo izpremenila pravila banke. Odpravilo se

bo mesto vladnega komisarja pri banki. Zunanji finančni odnosi Poljske, ki so bili doslej samo zaveda finančnega ministristva, pridejo tudi pod kompetenco banke. Za novega predsednika banke bo najbrže imenovan polkovnik Koc, ki velja kot odločen pristaš stabilne valute.

* Čsl. Narodna banka izkazuje po stanju z dne 31. jan. te izpremembe (vse v milijonih Kč): Zlata podloga je ostala z 2.690,6 skoraj nelpremenjena. Valutna in devizna se je zmanjšala za 6,3 na 82,0. Obtok bankovcev se je povečal za 175 na 5208, zakonito kritje pa se je zmanjšalo od 44,2% na 43,9%.

Lira je v Curihu zopet nazadovala. Dočim se je že dolgo časa držala na 24,50, se je koncem prejšnjega tedna znižala na 24,40, v sredo pa na 24,30.

V Turčiji se bo nadomestil sedanjí niklasti drobiž za 25 grošev s srebrnim drobižem iste vrednosti.

nih zakonitih odpisih. Letos začne graditi P. H. v Beogradu poštno palačo, ki bo veljala nad 50 milijonov Din.

Cisti dobiček P. H. je znašal v letu 1935. 56,8 milijona Din, za 3,7 milijona več ko v letu 1934.

Iz vsega tega sledi, da P. H. dobro napreduje, da pa postaja hkrati vedno bolj pereče vprašanje, kako bi kapitali P. H. v večji meri ko doslej služili napredku gospodarstva. Zlasti pa postaja to vprašanje vedno važnejše za Slovenijo, katere gospodarstvo je v največji stiski.

Mizarski dopolnilni tečaj za risanje

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Ljubljani poseben tečaj za mizarsko risanje. Ta tečaj je namenjen onim mojstrom in pomočnikom, ki so že z uspehom dovršili mizarsko delovodsko šolo ali kak mizarski risarski tečaj. Predmeti pouka bodo: Porazdelitev opreme za družinska stanovanja, ortogonalni in perspektivni pogledi posameznih kosov in celotne opreme, plastika v različnih tehnikah, konstrukcije oken, vrat, izločb, stopnic itd., po želji tudi še slogovno pohištvo.

Pouk bo ob nedeljah dopoldne od 8. do 12. ure v prostorih Tehniške srednje šole, počenši od dne 16. februarja do 21. junija 1936. Poučevalo se bo na popolnoma individualni podlagi, oziraje se na sposobnost vsakega posameznega udeleženca posebej in na njegove specialne želje glede predmetov. Sprejme se v tečaj vsaj 15 udeležencev. Pristojbina za mojstre Din 150,—, za pomočnike Din 50,— za cel tečaj. V posebnih ozira vrednih primerih se bo dovolila delna ali celotna oprostitve učnine. Prijave je poslati z navedbo točnega naslova najkasneje do 15. februarja na Zavod P. O. Zbornice za TOI v Ljubljani. — Ustna prijava se bo le izjemoma sprejela na dan pričetka tečaja.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 5. februarja objavlja: Pravilnik za mednarodni zračni promet (z zemljevidi prepovedanih con) — Objavo k pravilniku za mednarodni zračni promet — Sklicanje banskega sveta — Naredbo o uporabi v občinskih proračunih za leto 1935/36 za občinski kmetijski sklad določenih prispevkov — Izpremembo v članstvu osrednje komisije za semenogojstvo — Razne razglase sodišč (med njimi 36 dražbenih oklicev) in uradov ter razne druge objave.

Poštna hranilnica v l. 1935

Iz poslovnega poročila hranilnice

Skupni promet Poštne hranilnice je znašal v letu 1935. 239,6 milijard Din ali skoraj eno milijardo na vsak delovni dan. V primeru z letom 1934. se je dvignil le za nekaj manj ko 5 milijard in je od leta 1929. dalje skoraj konstantno na isti višini. Zelo pa je rasel od leta 1923.—1929., ko se je v šestih letih več ko potrojil in se dvignil od 63 na 213 milijard.

Število čekovnih računov je lani naraslo od 24.471 na 25.439. Mnogo več ko polovica vseh računov odpada na gospodarska podjetja, državni uradi imajo le 1454 računov, kar se pa seveda pri plasiranju denarja P. H. prav nič ne pozna.

Brezgotovinski promet je narasel od 48,36 na 50,84 %, kar je razveseljivo.

Število čekovnih računov se razdeli na posamezne račune takole:

	l. 1934.	l. 1935.
Zagreb	7380	7594
Ljubljana	6410	6736
Beograd	6290	6643
Sarajevo	3091	3143
Skopje	1300	1323

Se vedno je Ljubljana na drugem mestu, kar jasno dokazuje, kako velik dobiček ima P. H. od Slovenije. Zato je nad vse upravičena zahteva Slovenije, da P. H. tudi v Sloveniji naloži del svojega denarja.

Vloge po čekovnih računih so narasle za približno 50 milijonov in dosegle znesek 1189 milijonov Din. Od leta 1923., ko so znašale 242 milijonov, so se skoraj dvignile za petkratni znesek. V pri-

meri z letom 1933. pa so narasle le za 30 milijonov.

Hranilniški promet

P. H. je tako srečna, da pri vlogah sploh ne čuti krize. Pri njej rastejo vloge stalno in kar drugi denarni zavodi izgubljajo, to prihaja deloma v blagajne P. H. Leta 1930. so znašale vse hranilne vloge pri P. H. 209 milijonov, se potem v naslednjih letih dvigale naslednje: na 334, na 442, 564, 718 in končno v letu 1935. na 850 milijonov Din. V letih krize so se torej vloge za več ko štirikrat povečale.

Povprečno je odpadlo na eno vložno knjižico 2360 Din, leta 1934. pa 2296 Din. Povprečna višina posameznih vlog stalno narašča.

Med vlagatelji so na prvem mestu dijaki z 89.115 vlagatelji, na 2. orožniki in vojniki s 35.809 in na 3. državni uradniki in uslužbenci z 32.163 vlagatelji, kar bi kazalo, da je propaganda za P. H. dobro razvita. Na zadnjem mestu so duhovniki, ki imajo le 1738 vlagateljev. Trgovci in industrialci je med vlagatelji 8548, obrtnikov 29.090 in obrtniških delavcev 17.064.

Promet po vlogah je znašal skupno 2234,9 milijona Din.

Obrestna mera je znašala 4% ter so dale obresti P. H. 30,2 milijona Din, od česar je šlo za rentnino 0,9 milijona.

Izseljeniške vloge stalno padajo, a bi padle še v večji meri, če ne bi bilo deviznih omejitev. Vseh izseljeniških vlog je bilo za 27,1 milijona, od česar pa odpada večina

na vloge bivše Prve srbske zemljoradniške banke.

Češkoslovaškim turistom so bile izdane v smislu sklepov Gospodarskega sveta Male antante vložne knjižice v višini 4.329.419 Din, od katerega zneska so čsl. turisti dvignili v naših letoviščih 4 milijone 72.241 Din.

Velike gotovine P. H.

Da ohrani svojo likvidnost, je P. H. imela vedno velike gotovine, ki so skoraj redno znašale vse leto 1935. nad 400 milijonov Din. Le v avgustu in oktobru so padle te gotovine pod 400 milijonov.

Svoj denar je naložila P. H. v prvi vrsti v državne ustanove. Te naložbe so znašale koncem leta 1935. 969 milijonov Din.

Denarni zavodi so dobili od P. H. le 172 milijonov. Poročilo pa naglašajo, da ni P. H. pritiskala na denarne zavode, da vrnejo denar, temveč so ti sami od sebe vračali svoje dolgov.

Občinska posojila so znašala le 17 milijonov, lombardna pa samo 47, pa čeprav je P. H. znižala obrestno mero zanje od 8 na 7%, ker so za njo lombardni krediti zelo dobičkanosni.

Vrednostni papirji so izkazani v bilanci s 395 milijoni, fond za ev. kurzne razlike pa s 34,3 milijona.

Posebni fond za dubioze znaša 57, redni rezervni fond 54,8, vsi fondi pa 106 milijonov Din.

Vrednosti nepremičnin znašajo 75,5 milijona in so narasle za šest milijonov Din, in to po že izvede-

Dr. Egon Starč:

Naši gospodarski odnosi s Češkoslovaško

(Nadaljevanje.)

In v tem smislu naj nam bodo vzgled druge pomorske države, ki z vsemi mogočimi sredstvi favorizirajo svoje pomorstvo, posebno pa bratska poljska republika.

Navzlic temu, da se je dosedaj za naše pomorske luke s strani države zelo malo storilo ter da je naša država dosedaj predvsem pospeševala rečno paroplovbo po Dunavu, se vendar že po naravnem razvoju naše morske luke glede uvoza in izvoza vsako leto vidno dvigajo, posebno pa tudi naša trgovinska mornarica, ki je, in to je naša dolžnost, da priznamo, v zadnjih letih našla vso pozornost in materialno podporo pri naši vladi.

Naša trgovinska mornarica se od leta do leta lepše razvija. Sicer se od leta 1928. do leta 1934. število velikih prekomorskih ladij ni za mnogo povečalo, in to od 163 s celotno bruto tonazno 296.783 na samo 170 v letu 1934. z bruto tonazno 318.509. Toda mi ne smemo pozabiti, da je trgovinska mornarica še pred leti sestajala predvsem iz 20 do 30 let starih trgovinskih ladij in da se je predvsem pokazala nujna potreba, da se kolikor mogoče veliko število teh starih ladij izmenja in nabavi vsaj novejše, četudi ne popolnoma nove, ki bodo ustrezale današnjim zahtevam.

V tem oziru so pokazale naše parobrodne družbe v najnovejši dobi velik napredek ter so posebno za naše linijske proge danes v promet res ustrezajoče ladje.

Po starosti parnikov pa je vendarle naša trgovinska mornarica še vedno ena zadnjih v Evropi,

kajti še vedno imamo med 170 velikimi parniki samo 42 takih, ki so bili zgrajeni v času od leta 1915. do 1935., torej modernih tipov, medtem ko so vsi ostali starejši, med njimi 25 parnikov, ki so bili zgrajeni v času od 1880. leta do leta 1895. ter dosegaajo danes častljivo starost 40 do 50 let in spadajo gotovo po največji večini že med staro železo.

Navzlic temu pa se uveljavlja naša trgovinska mornarica odlično, kajti pod jugoslovansko zastavo je prišlo v tem letu v naše luke 76,5% parnikov, pod italijansko zastavo pa samo 19,4%. V blagovnem prometu, kjer je jugoslovanska zastava v letu 1923. sodelovala še samo z 21,7%, se je ta udeležba dvignila v letu 1934. že na 36,4%, medtem ko je udeležba italijanske zastave od leta 1926. s 66,4% padla v l. 1934. na 45,7%, kar je za nas gotovo velik napredek.

Naša zastava pa bi imela v resnici še večjo udeležbo pri izvozu in uvozu blaga, če bi pri nas vsestransko podpirali našo trgovinsko mornarico. Čitali pa smo n. pr., da naš veliki parnik »Princesa Olga«, last Jugoslovanskega Lloydja, ne pristaja v naših pristaniščih, ker mora plačevati za vsak pristanek nad Din 30.000,—, in to radi tega, ker vprašanje naših pristaniških taks za naše trgovinske ladje še vedno ni ugodno rešeno, medtem ko tuje ladje plačujejo za pristanek samo majhno letno pavšalnino.

Nujna potreba novih linijskih parniških prog

Če hočemo dvigniti naš uvoz in izvoz, je očitno, da ga ne moremo dvigniti s parniki, ki izvršujejo samo prosto paroplovbo, temveč je potrebno, da delamo z vso silo na to, da zgradimo kolikor mogoče mnogo novih linijskih parniških prog. Posebno je to potrebno, če hočemo dvigniti tranzitni izvoz in uvoz v ČSR, ki ima samo generalni tovor in katere izvozniki bodo segli po naših trgovinskih ladjah samo tedaj, če bodo tudi mogli računati s točnim datumom,

kdaj bo blago prispelo v naše pristanišče, torej edinele tedaj, če bo res obstojala stalna parniška linija v dotični pristan.

Dosedaj vzdržuje naša trgovinska mornarica s primerno subvencijo naše vlade samo tri stalne parniške linije: dve liniji, ki ju vzdržuje paroplovna družba »Oceanica«, in to v Španijo in na Kanarske otoke, ki sta se krasno uveljavili in ki prinašata naši trgovini velik dobiček, nadalje nova linija preko Gibraltarja v Hamburg-Rotterdam in Amsterdam ter linija Jugoslovanskega Lloydja iz naših luk v južno Ameriko. Razen tega pa imamo še šest tako imenovanih nedogovorjenih prog, in to v Sredozemskem morju, posebno proti Levantu. Nujno pa je potrebno, če hočemo dvigniti promet naših luk, posebno pa tranzitni promet s ČSR, da se — razen sedaj končno dosežene nove češkoslovaško-jugoslovanske pomorsko-železniške tarife — zgradijo tudi še nove stalne parniške proge, in to posebno parniške linije proti Levantu na Jonsko otočje, v Smirno, Palestino in Egipt, nadalje druga stalna linija do pristanišč Črnega morja, in to posebno do Carigrada, Varne, Burgasa in do ustja Donave.

Pomisliti pa bo treba tudi na linije proti vzhodu, posebno v Perzijo in Indijo preko Sueskega kanala, ki so sedaj vse v italijanskih rokah (prej v rokah tržaškega Lloydja).

Posebno poudarjam, da je z ozirom na velik gospodarski interes, ki ga ima bratska ČSR in tudi ostale centralne maloevropske države v Sredozemskem morju, predvsem nujna potrebna stalna parniška linija v Levanto.

V tej zvezi je potrebno, da se pomudimo še prav kratko pri naši lepo razviti rečni paroplovbi. Naša rečna paroplovba se stalno lepo razvija. O rečni paroplovbi po Donavi se mnogo v Sloveniji ne piše in ne razpravlja. Vendar pa je tudi rečna paroplovba izredno važen instrument za izvoz in uvoz naših produktov in za našo tranzitno trgovino.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:
79 — Amsterdam: triplex lesene plošče.

Deželni pridelki:
80 — Dunaj: ponuja se zastopnik za razne deželne pridelke, živalsko krmo, fižol;

81 — Sousse (Tunis): ponuja se zastopnik za koruzno slamo;

82 — London: konzervirano sadje v soli;

83 — Barcelona: bolhačev prašek;

84 — Leipzig: seme detelje;

85 — Praga: karfiola.

Proizvodi sadjarstva:

86 — Dresden: vino (20 do 22 stopinj alkoholizirano);

87 — Hamburg: sok malin in višenj;

88 — London, konzervirano sadje v žveplenem dioksidu (SO₂);

89 — Budapešta: orehi;

90 — Smethwick: konzervirane bele češnje.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

91 — Praga: ponuja se zastopnik za svinjsko mast;

92 — Carigrad: mezgi;

93 — Budjevice: trapistovski sir;

94 — Amsterdam: surova konjska žima (repi in grive);

95 — Češka Lipa: surove jarčje in ovčje kože.

Rudarski proizvodi:

96 — Anvers: ponuja se zastopnik za boksit;

97 — Praga: mavec in marmor;

98 — Milan: kromova, svinčena in cinkova ruda.

Industrijski izdelki:

99 — Carigrad: glicerini, ter-pentinovo olje, vagoneti, žica in elektrode;

100 — London: ponuja se zastopnik za tekstilno blago;

101 — Valletta: lovske patrone, naboji.

Razno:

102 — Jaffa, ponuja se zastopnik za vse proizvode za palestinski trg;

103 — Tampa (Florida, USA): jarčje, kozje, telečje in svinjske kože z dlako, razna semena (kumin, mak), zdravilne rastline (lipovo cvetje, kamilice, beladona), rožmarinovo olje, »loupes d'ormes« in les za furnirje.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cifer pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih trdk Zavod ne jamči.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do dne 12. februarja pis-mene ponudbe za dobavo gonilnega jermena iz kože, 500 kg natrijevega luga, azbestne vrvi, in do 19. februarja za dobavo gornjih delov za jamske vozičke, raznih pil in železa.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 13. februarja pis-mene ponudbe za dobavo latic (lamele za kolektor) iz bakra in naravne sljude.

Direkcija drž. železnice v Ljubljani, gradbeno odelenje, sprejema do 11. februarja ponudbe za do-bavo: terasfalta za strehe, razne

strešne lepenke, tekočega katrana, okenskega stekla, žičnikov, spal-nalnega kositra in štedilniškega okovja.

Doma in po svetu

Zaradi obstrukcije, ki se je začela v narodni skupščini, so začeli vladni časopisi pisati, da postajajo nove volitve edin izhod iz situacije.

Dr. Dragoljub Jovanović, znane-mu zemljoradniškemu voditelju, ki je v nasprotju z Jovanovićem in Davidovićem, so razbili zborovalci shod v Kruševcu. Nagnali so ga z gnillimi jajci.

Proces proti marsejskim atenta-torjem se je začel v torek pred sodiščem v Aix en Provence. Me-sto iz odvetniškega seznama črtanega odvetnika Desbousa so ime-novani trije ex offo zagovorniki. Oblasti so izdale obsežne varnostne ukrepe.

Jugoslovanski državljani **Zid Frankfurter** je ustrelil v Davosu voditelja švicarskih narodnih so-cialistov iz maščevanja zaradi pre-ganjanja Židov v Nemčiji.

Proračun mesta Pluja izkazuje 2.218.470 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Proračun je manj-ši od lanskega za 191.911 Din.

Proračun Zetske banovine znaša 75'89 milijona Din. Doklada na ne-posredne davke znaša celih 20%. Vsi dohodki banovine so proračun-nani na 22'5 milijona Din, dočim naj vse ostalo da država.

Novi proračun mesta Zagreba predvideva skupno z mestnimi podjetji 227'7 milijona Din izdat-kov. Novi proračun je za 6'8 mili-jona Din večji ko lanski.

Trgovinski minister je podpisal tarifni sporazum, ki so ga sklenile jugoslovanske zavarovalnice. Ostra konkurenčna borba, ki je mestoma postajala že nelojalna, se bo sedaj vendarle nehala.

V pravosodnem ministrstvu je izdelan zakonski načrt o sodnikih, po katerem dobe sodniki zopet stalnost in nepremestljivost.

Ves občinski svet v Petrovgradu je ban Donavske banovine razrešil njegove dolžnosti in imenoval no-vega z inž. Živkovićem na čelu.

Jugoslovanski konzulat v Mon-trealu je povišan v generalni kon-zulat.

Močan potres je bil v torek do-poldne na Gorenjskem, da se je ponekod vsula opeka s hiš. Epi-center potresa pa je bil kakih 800 km daleč, v bližini Budapešte.

Pri smučarskih tekmah vojaških ekip **Male antante** je že v drugič zmagala naša ekipa in si priborila pokal romunskega kralja. Jugosla-vija je dosegla 15, Češkoslovaška 13, Romunija pa 8 točk.

Zaradi stavke delavcev v hladil-nicah in živilskih skladiščih je za-čelo v Londonu primanjkovati me-sa, zlasti šče, ko so se pridružili tem delavcem še nekateri pristaniški delavci.

Civilna lista novega kralja Ed-warda VIII. bo prav tako velika ko kralja Jurija V. in bo znašala 742 tisoč funtov ali približno 185 mili-jonov Din na leto. Valeski princ dobi 245.000 funtov, vsi drugi princ-pa po približno 2'5 milijona Din, če so neporočeni in 5 milijonov di-narjev, če so poročeni. Princeze dobe okoli 1'5 milijona Din letno. Vsi pa morajo plačevati davek, ki je na Angleškem zelo visok.

Angleška vlada je naročila 40 milijonov plinskih mask, da bo imel vsak prebivalec Anglije svojo ma-sko. Maske bodo shranjene v ob-činskih in okrajnih skladiščih.

Nemčija je prisilila Lužiške Srbe, da mora njih glavno in edino pro-svetno društvo sprejeti od nemške policije sestavljena pravila, ki do-puščajo le še gojitev narodnih šeg, ne pa več jezika in duha. Lužiški Srbi se morajo odslej imenovati kot vendsko govoreči Nemci. Tako brezobzirno prezira Nemčija pravice narodnih manjšin.

Bat'a zgradi v Maroku svojo tvor-nico. V ta namen je že ustanov-ljena v Parizu posebna delniška družba z 1,5 milijona frankov usta-novnega kapitala.

Štev. 1021/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 19. februarja t.l. pismeno pogodbo za dobavo vija-kov, žičnikov in drugo za Promet-no upravo Zabukovca. Ostali po-goji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 31. januarja 1936.

Radio Ljubljana

Petek, dne 7. februarja. 11.00: Šolska ura — 12.00: Operne uver-ture (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: O ženski policiji (ga. Alojzija Štebi-Pleško) — 18.20: Massenet: Slike iz Alzacije, izvaja londonski simf. orkester (plošče) — 18.40: Pravno predavanje — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz Zagreba: Sinfoničen koncert — 22.00: Čas, vremenska napoved, po-ročila — 22.15: Operetna glasba (Radijski orkester).

Sobota, dne 8. februarja. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napo-ved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Radijski orkester — 18.40: O strnjenem pouku (Bratko Ru-dolf) — 19.00: Čas, vremenska na-poved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.20: Poglejmo na Notranjsko (od Loža čez Blo-ke in Rakitno). Spisal g. Mirko Javornik — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Radij-ski jazz.

'KUVERTA'
D. 2 0. 2.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorod-nikom, prijateljem in znancem, da je v torek ob 19.30 nenadoma preminula naša iskreno ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra in tašča, gospa

FANICA STERMECKI

roj. Vabič

Drago pokojnico spremimo k večnemu počitku v petek ob 15 iz hiše žalosti, Gregorči-čeva ulica št. 5, na mestno pokopališče v Celju.

CELJE — BOROVNICA — BERLIN,
5. februarja 1936.

RUDOLF STERMECKI, soprog
NADA KOBI in VERA dr. HAVRA-NEK, hčerki, RUDA, sin, SREČKO KOBI in dr. VILKO HAVRANEK,
zeta, IGOR KOBI, vnuk

TRBOVELJSKA PREMOGOKOPNA DRUŽBA

naznanja žalostno vest, da se je pri oprav-ljanju svoje službe zaradi elementarne ne-zgode smrtno ponesrečil in dne 5. febr. 1936 v sanatoriju Srebrnjak v Zagrebu preminul njen mnogoletni zaslužni in čislani uradnik, gospod

inženir

Alojzij Pikel

Zemeljski ostanki preminulega gospoda inženirja se prepeljejo iz Zagreba v Ljub-ljano in bo pogreb v petek dne 7. februarja ob pol štirih popoldne izpred mrtvaške veže, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnika ohranimo v trajnem in čast-nem spominu.

LJUBLJANA, dne 5. februarja 1936.

Generalno ravnateljstvo
Trboveljske premogokopne družbe